

Codeerschema persconferenties

Dit codeerschema is een bijlage bij het briefrapport "Gedragswetenschappelijke analyse van de COVID-19 persconferenties" (mei 2024, Gedragsunit RIVM). Het codeerschema bestaat uit drie onderdelen. Elk onderdeel correspondeert met één van de drie sociaalwetenschappelijke kaders waarmee de letterlijke teksten van de Nederlandse COVID-19 persconferenties geanalyseerd zijn (procedurele rechtvaardigheid, communicatieframes, en gedragsveranderingstechnieken). Dit codeerschema kan gebruikt worden om persconferenties bij toekomstige pandemieën of andere crisissen te analyseren.

Op basis van de analyses van de COVID-19 persconferenties zijn aandachtspunten voor communicatie geformuleerd die communicatieprofessionals kunnen gebruiken bij het vormgeven van persconferenties bij toekomstige pandemieën of andere crises. Deze aandachtspunten voor communicatie staan in het briefrapport "Gedragswetenschappelijke analyse van de COVID-19 persconferenties" (RIVM rapport 2024-0091).

We presenteren eerst het codeerschema per kader. Daarna volgen in Appendix 1 per kader alle specifieke instructies die aan de codeurs gegeven zijn.

RIVM

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

T 088 689 89 89

Auteurs:

Centrum:

Contact:

Kenmerk:

DOI:

Datum:

Kader 1 procedurele rechtvaardigheid in de persconferenties*Besluitkwaliteit*

Niveau 1	Niveau 2	Voorbeeld
Werkdefinitie: Uitleg van de genomen beslissingen of wat er op dit moment gedaan wordt om de kwaliteit van beslissingen te garanderen of vergroten. Zoals, argumenten afwegen, argumenten op bewijs baseren, gebruik maken van adviezen, overleggen met betrokkenen. Kan ook toekomstgericht zijn.	Bij besluit gebruik gemaakt van relevante (wetenschappelijke / objectieve) kennis en adviezen, objectieve indicatoren (ziekenhuisopnames). Zich baseren op objectieve partijen.	<i>Bijv. op basis van objectieve indicatoren:</i> Zestienduizend-driehonderd-vierenzestig. Dat was het cijfer van gisteren. Het hoogste aantal geregistreerde positieve testen sinds het begin van de coronacrisis. En vandaag weer bijna net zoveel.
		<i>Bijv. op basis van gegevens RIVM:</i> Het RIVM schat nu in, rekent, een inschatting natuurlijk, maar toch, schat nu in dat er zo'n 50.000 mensen besmettelijk zijn. 50.000 mensen. Het virus is alles behalve klaar met ons, met niemand van ons. Het aantal besmettingen moet dalen.
	Bij besluit gebruik gemaakt van adviezen of inzichten van een groep of organisatie.	In de ziekenhuizen en verpleeghuizen stijgen de cijfers nog altijd door
		Het schuurt en het knelt. Het piept en het kraakt. Ik denk dat iedereen dat herkent in zijn eigen omgeving. En het is ook wat belangrijke adviseurs als het Sociaal en Cultureel Planbureau, het Planbureau voor de Leefomgeving en het Centraal Planbureau ons vertellen, onderbouwd met stevige analyses en cijfers. Daar kunnen en daar willen we natuurlijk niet omheen.
	Verschillende argumenten zijn afgewogen of er wordt rekening gehouden met verschillende factoren (voors- en tegens).	Het plannen van die tweede prik en het minder voorraad aanhouden, dat betekent een iets groter risico dat we gemaakte afspraken moeten uitstellen als een levering tegenvalt bijvoorbeeld. Maar door deze keuzes nu te maken, kunnen we sneller meer mensen een eerste prik geven en dat is van belang om meer mensen zo snel mogelijk te beschermen.
	Transparantie, bijv. over onzekerheid en zekerheid (NB: een goede uitleg van de plannen is niet per se transparantie. Zo iets kan beter bij decision quality)	<i>Communiceren over onzekerheid:</i> De komende dagen en weken blijven spannend. We weten nog niet precies hoe lang dit gaat duren, veel is nog onzeker.
		<i>Procescommunicatie:</i> En natuurlijk kunnen en willen we zo'n ingrijpend besluit nemen zonder parlementaire steun en daarom gaan we ook zo snel mogelijk met de Tweede Kamer over dit voornemen praten en als er dan voldoende steun is dan pas zullen wij een definitief besluit nemen.
	Zorgvuldigheid communiceren	En daarom gaan we opnieuw, en daar zijn we mee bezig, heel precies kijken wat dat betekent voor steun aan ondernemers die hierdoor worden getroffen. Met intensiever testen gaan we ook de komende tijd onderzoeken of we toch weer een beetje het leven kunnen gaan leven. Bijvoorbeeld door met intensiever testen meer fysiek onderwijs mogelijk te maken en veilig werken te stimuleren. En met

Niveau 1	Niveau 2	Voorbeeld
		de zogeheten fieldlabs gaan we vanaf half februari uitzoeken of en hoe een bezoek naar het theater of een voetbalstadion, weer veilig kan.
	Anders	

Corrigeerbaarheid

Niveau 1	Niveau 2	Voorbeeld
Werkdefinitie: Er is bereidheid om een beslissing te evalueren of bij te sturen (in de toekomst), of er wordt toegegeven (of er is bereidheid om toe te geven) dat er een suboptimale beslissing gemaakt is (in het verleden). Hier is sprake van een fout in de lichtste zin van het woord, iets suboptimaals, of een verwachte mogelijke fout in de toekomst.	Corrigeren besluit	Ten tweede zien we dat in de horeca de naleving van de basisregels verslapt, met alle consequenties van dien. Dat moet strakker. Daarom draaien we een eerdere versoepeling terug voor horecagelegenheden.
	Correctiemogelijkheid toegevoegd of aangekondigd (NB: Als een weegmoment aangekondigd wordt zonder dat er sprake is van mogelijke correctie, dan hoort het niet hier bij)	Als de situatie ernstig wordt, dan delen we een regio in op risiconiveau 3. Dan zijn harde maatregelen nodig om kwetsbare mensen te beschermen en de zorg in de benen te houden. En hopelijk zéér tijdelijk, maar we hebben inmiddels geleerd dat we bij de verwachtingen over corona altijd een slag om de arm moeten houden. 1 november krijgen we een nieuw advies van het OMT en dan is er een nieuw weegmoment.
	Zelf inzien dat het beter kan	Op dit moment laat bijvoorbeeld minder dan de helft van de mensen zich testen bij klachten. Dat laat zien dat de boodschap hoe belangrijk het is om dat wel te doen, dat testen bij klachten, dat die onvoldoende overkomt. En dat reken ik mezelf aan. We zullen dit beter moeten doen.
	Anders	

Consequent handelen

Niveau 1	Niveau 2	Voorbeeld
Werkdefinitie: (Aangeven dat ze in het beleid) eenduidig zijn, consequent zijn. Gelijke situaties krijgen gelijke gevolgen, op basis van criteria. Voorspelbaarheid. Tegenovergestelde van arbitrair. Belofte waarmaken. (NB: Het is niet de bedoeling om eerdere persconferenties mee te nemen, het gaat erom of de communicator refereert aan criteria die gebruikt zijn zodat de beslissing daaruit volgt.)	"Vasthouden aan". Wel aan de eigen belofte houden. Herhalen eerdere afspraken en vasthouden of doorzetten beleid. Herhalen dat de dezelfde criteria zijn gebruikt.	En het is daarom goed om de afspraken opnieuw met elkaar te maken: Blijf altijd thuis als je klachten hebt. [Ik herhaal, dit doen we] weer om het aantal contactmomenten te beperken.
	"Breken". Eerdere afspraken of criteria herhalen en niet aan de eigen belofte houden. (NB: Als er geen sprake is van een concrete afspraak maar een besluit wordt toch veranderd, of als het gaat om een fout erkennen, dan hoort het bij corrigeerbaarheid. Als het gaat om veranderde omstandigheden, dan hoort het hier.)	Vorige week hebben we onder andere de mondkapjesplicht en het verplichte coronatoegangsbewijs uitgebreid. En daarbij hebben we toen gezegd: we zullen al over anderhalve week – vandaag dus – moeten beoordelen wat de effecten zijn op ons gedrag en op de cijfers. En het OMT constateert hard en duidelijk: de effecten zijn niet goed genoeg om het aantal contacten en besmettingen nu te verlagen en de komende maanden te vertragen.
	Voorspelbaarheid; verwachtingsmanagement. Verwachtingen voor de toekomst uitspreken. Een belofte of plan maken voor de toekomst. Stellen van criteria in de toekomst waarop besloten gaat worden, eenduidig toegepast. (NB: als criteria worden veranderd (aangekondigd), dan is het correctability)	Kortom: als het lukt om die R rond de 1 te houden en als het lukt om de ziekenhuizen niet veel verder te belasten, dan zijn rond Pasen weer verdere versoepelingen mogelijk
	Anders	

Voice

Niveau 1	Niveau 2	Voorbeeld
Werkdefinitie: Inspraak, er wordt uitgelegd dat/hoe is geluisterd naar mensen of groepen en dat/hoe hun perspectief is meegenomen in beleidsoverwegingen. (NB: de meeweging bij besluitvorming moet vrij expliciet ter sprake komen - zo niet, dan is het waarschijnlijk empathie. Als het over experts gaat, dan hoort het bij besluitkwaliteit. Afwegingen over belangen van mensen of groepen, zonder dat sprake is van inspraak, horen bij besluitkwaliteit.)	Er wordt gemeld dat een bevolkingsgroep heeft inspraak gehad of hun belang is expliciet meegewogen.	<i>Bijv. jongeren:</i> Mijn collega's in het kabinet en ik zelf, wij vinden het belangrijk dat juist jullie daarover gaan mee denken en mee gaan praten, want het gaat uiteindelijk om jullie toekomst. Jullie ideeën en creativiteit zijn dus heel hard nodig. En daarom daag ik jullie uit: kom met je ideeën, lever kritiek, liefst opbouwend natuurlijk, praat en discussieer erover op school, op je sportclub, in het buurthuis.
	Er wordt gemeld dat een beroepsgroep, sector heeft inspraak gehad of hun belang is expliciet meegewogen.	<i>Bijv. zorg:</i> (...) in afstemming met Actiz en Zorgthuis NL, de branchevereniging in de langdurige zorg en cliëntenorganisaties. <i>Bijv. organisaties:</i> We doen zoveel mogelijk, die keuzes maken we zoveel mogelijk in overleg met gemeentes, brancheorganisaties en de handhavers.
	Anders	

Onpartijdigheid

Niveau 1	Niveau 2	Voorbeeld
Werkdefinitie: Expliciete communicatie over het nadenken over en het gebruik van bepaalde criteria die relevant zijn in de context (ipv eigen mening of idee). Als iedereen expliciet wordt aangesproken "dit geldt voor iedereen" dan is dat ook impartiality.		Alle mensen met een ernstig verzwakt immuunsysteem hebben een afspraak kunnen maken voor een derde prik en die zijn bijna allemaal gezet, een flink deel van de 80-plussers kan nu een afspraak maken, bewoners van instellingen met een arts in huis die worden al geprikt en de zorg prikt de zorg. En voor andere groepen gaan we de versnelling in: bewoners van andere zorginstellingen, thuiswonende ouderen die niet naar de prikstraat kunnen, mensen met Down die thuis wonen.
		Daarom gaan we hier voorlopig werken met testen voor toegang. Dat betekent dat iedereen – gevaccineerd of ongevaccineerd - een negatieve testuitslag moet laten zien.

Ethische aspecten

Niveau 1	Niveau 2	Voorbeeld
Werkdefinitie: Ethische of morele aspecten communiceren. De communicatie laat zien dat ethische aspecten zijn gebruikt in de procedures. Het beste wensen te doen. Afwegingen maken die gaan over waardes, zoals vrijheid, en bescherming. Dilemma's worden zichtbaar gemaakt. Er wordt gecommuniceerd dat een beslissing heel moeilijk was. (NB: als er een afweging gemaakt wordt van belangen waarbij de waardes onderliggend zijn maar niet benoemd worden, hoort het meer bij decision quality)	Het beste willen doen (NB: kan ook een afweging bevatten (wat bij besluitkwaliteit hoort), maar als men duidelijk communiceert dat men het beste voor heeft en daar morele argumentatie voor gebruikt, dan hoort het (ook) hier bij.	En hoe groot zou de spijt zijn als we nu afwachten en over een week of drie achterom kijken en zien dat we kostbare kansen hebben laten liggen. Dat we nóg langer in een lockdown moeten blijven, terwijl we zo graag willen dat onze kinderen weer gewoon naar school gaan. Terwijl we zo graag weer wat meer bewegingsvrijheid willen.
		We doen dit allemaal – u weet het – om ervoor te zorgen dat de zorg het aankan en om onze kwetsbaarste mensen zo goed mogelijk te beschermen.
	Waarden (NB: als er geen tegenstelling of afweging in zit, en een waarde wordt niet expliciet genoemd (bijv vrijheid) dan kan het wellicht bij Het beste willen doen)	De vrijheden die we onszelf deze zomer hebben kunnen veroorloven, gingen gepaard met een grote verantwoordelijkheid. Want ook al hadden we het virus eind juni onder de duim, de verantwoordelijkheid om ons aan de basisregels te houden die bleef. Omdat we onze kwetsbaarste mensen – mensen met een beperking, mensen met een chronische ziekte, ouderen - tegen corona hebben te beschermen én de mensen in de zorg de ruimte willen geven om op adem te komen.
	Expliciet dilemma. Inzicht geven dat het besluit zelf (moreel) moeilijk was (NB: Als niet gecommuniceerd wordt dat men het besluit zelf moeilijk vond, hoort het vermoedelijk bij Decision Quality / Afweging)	En dat laat ook zien, dat voorbeeld van de scholen, hoe moeilijk al die afwegingen zijn te maken, waar wij voor staan. Want elke maatregelen om het virus in te dammen heeft natuurlijk effecten op andere terreinen: elk handelen heeft zijn prijs. En ik zeg het maar rondit: we staan daarbij voor duivelse dilemma's. En daar heb ik ook zelf de afgelopen dagen enorm mee geworsteld.

Kader 2 Communicatieframes in de persconferenties*Thematische frames*

Niveau 1	Niveau 2	Voorbeeld
Werkdefinitie: Deze frames richten zich op het presenteren van informatie binnen een breder thema of bredere context. De literatuur onderscheidt drie belangrijke thematische frames in de context van COVID-19, namelijk gezondheid, economie, en maatschappelijk welzijn.	Gezondheidsframe: Er wordt gesproken over of gerefereerd naar publieke/fysieke gezondheid in de context van COVID-19 en/of algemene epidemiologische updates inclusief het aantal infecties, virusreproductiegetal.	Allereerst hebben we de afgelopen dagen gezien dat druk op de zorg in een aantal ziekenhuizen in Brabant oploopt en dat met name ook de druk oploopt op de intensive care afdelingen van de ziekenhuizen.
	Economieframe: Er wordt gesproken over of gerefereerd naar economische impact van (het beleid omtrent) COVID-19.	Afgelopen week testten weer zo'n 4000 mensen positief. Het RIVM schat nu in, rekent, een inschatting natuurlijk, maar toch, schat nu in dat er zo'n 50.000 mensen besmettelijk zijn. 50.000 mensen.
	Maatschappelijk welzijnsframe / algemeen: Er wordt gesproken over of gerefereerd naar maatschappelijke consequenties van COVID-19 (bijvoorbeeld impact op de samenleving, welzijn, dialoog/polarisatie tussen groepen).	En in allerlei sectoren valt de omzet helemaal stil en als gevolg daarvan hebben ook andere sectoren in onze economie te lijden.
	Maatschappelijk welzijnsframe / onderwijs, cultuur, sport: Er wordt gesproken over of gerefereerd naar de impact van COVID-19 op andere organisaties dan zorg en bedrijven, zoals onderwijs (inclusief kinderopvang, scholen, universiteiten), cultuur, of (amateur)sport.	Maar door de bestaande financiële pakketten te verlengen tot en met het eerste kwartaal van 2022 hopen we wel iets van de acute zorgen te kunnen verlichten.
		En vooral ook lastig omdat alles wat met corona te maken heeft tot steeds meer discussie leidt in de samenleving en het is belangrijk dat mensen niet tegenover elkaar komen staan.
		We lijden niet alleen onder het virus, ook de maatregelen tegen het virus brengen hun eigen leed met zich mee. Voor al die jongeren die dolgraag weer samen op pad willen. Voor ondernemers die alles proberen om hun zaak draaiende te houden. Als het water je aan de lippen staat, dan is elke dag met beperkende maatregelen er één te veel.
		Voor bedrijven, ZZP'ers, culturele instellingen en sportorganisaties die door deze maatregelen worden getroffen, blijven uiteraard de bestaande financiële regelingen beschikbaar.
		Het onderwijs blijft open, niet omdat daar geen of weinig besmettingen zouden zijn, maar wel omdat de maatschappelijke

Niveau 1	Niveau 2	Voorbeeld
		impact van een scholensluiting en de gevolgen daarvan voor de kinderen gigantisch zijn.

Persoonlijke versus groepsrelevante frames

Niveau 1	Niveau 2	Voorbeeld
Werkdefinitie: deze frames benadrukken hoe situaties of gedrag direct relevant zijn voor, of invloed hebben op, een individu (zoals 'met een mondmasker beschermt u zichzelf') of op een groep (zoals 'afstand houden beschermt kwetsbare groepen').	Persoonlijke frame: Er wordt gesproken over het effect van een gedrag/maatregel op de persoon zelf (met name advies over gedragingen of maatregelen, met als reden dat het gedrag/de maatregelen positieve (of negatieve) consequenties zou hebben op de persoon zelf die het gedrag moet volgen of vermijden).	Elke dag een ommetje van een half uur, maakt voor je gezondheid al een wereld van verschil. Vaccineren werkt, dus tegen iedereen die nog twijfelt zeg ik: haal die prik en bescherm jezelf en ook de mensen om je heen.
	Groepsrelevante frame: er wordt gesproken over of geappelleerd aan het effect van een of meer gedragingen/maatregelen op het beschermen/in gevaar brengen van (kwetsbare) groepen (met name advies over gedragingen of maatregelen, met als reden dat het gedrag/de maatregelen positieve (of negatieve) consequenties zouden hebben op andere mensen).	Niet voor ons, maar doe het voor jezelf en doe het zeker voor je buurman of voor je oma of voor al die mensen voor wie de operatie nu weer is uitgesteld of doe het voor die mensen in de zorg.” Maar juist de mensen die ons lief zijn, moeten we willen beschermen

Kader 3 Gedragsveranderingstechnieken in de persconferenties¹*Doelgerichte GVT ("goal directed BCT")*

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: het stellen of bijstellen van een doel (waarbij een doel een expliciete representatie is van een gewenste eindstaat).	Want het doel is en blijft: het beschermen van onze ouderen en kwetsbaren en tegelijkertijd voorkomen dat het zorgstelsel, dat het zorgstelsel overbelast raakt.

Monitoren GVT ("monitoring BCT")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: het verzamelen of gebruiken van informatie over prestaties.	<i>*Niet gevonden in de persconferenties</i>

Sociale steun GVT ("social support BCT")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: stappen zetten om de steun of hulp van een andere persoon te verzekeren of leveren.	Tot slot: ik wil nogmaals mijn grote waardering uitspreken voor alle mensen die dag in dag uit keihard werken om overal waar nodig zorg te verlenen, of dat nu is in het ziekenhuis, bij mensen thuis of ergens anders. En dat geldt ook voor al die mensen die ons land draaiende houden. We zijn u zeer, zeer dankbaar.

Richtlijnen uitvoeren gedrag GVT ("Guide how to perform behaviour BCT")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: richtlijnen bieden over het uitvoeren van gedrag; het geven van aanwijzingen over de uitvoering van gedrag.	Goede voortgang, ook in het openbaar vervoer. En mag ik hier nog een keer zeggen: dat is dus niet voor je plezierreisjes. Niet voor de lol. Kinderen gaan op de fiets naar school. Ook in de regen. Daar gaan we weer een beetje terug naar de jaren vijftig. Het openbaar vervoer is echt alleen voor noodzakelijke reizen. En wat betreft de witte boorden: die gaan eigenlijk alleen nog in het openbaar vervoer als ze gespreid werken. Dus als ze vroeg kunnen of later kunnen. Die gaan niet in de spits reizen. Dus in de spits eigenlijk alleen de mensen die dat moeten doen omdat zij niet anders kunnen. Omdat zij in vitale beroepen werken.

¹ NB: Voor het coderen van de zogenoemde Behaviour Change Techniques (BCTs), gebruiken we de Behaviour Change Technique Ontology¹. In dit codeerschema worden alleen de hoofdcodes met voorbeelden getoond; er is gecodeerd tot vijf niveaus van verdere specificering. Het volledige codeerschema is te vinden op: <https://osf.io/ya74q/>. Zie ook: Marques, M. M., Wright, A. J., Corker, E., Johnston, M., West, R., Hastings, J., ... & Michie, S. (2023). The behaviour change technique ontology: Transforming the behaviour change technique taxonomy v1. *Wellcome Open Research*, 8: 308.

Gedragsexperiment uitvoeren GVT ("Conduct a behavioural experiment BCT")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: Adviseert hoe men hypothesen over (oorzaken en gevolgen van) gedrag kan identificeren en testen.	<i>*Niet gevonden in de persconferenties</i>

Verschillende perspectieven op gedrag voorstellen GVT ("Suggest different perspective on behaviour")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: Suggesties geven om doelbewust een nieuw perspectief op gedrag aan te nemen.	Maar ik zou het vanavond hier liever omdraaien. Laten we kijken wat er allemaal wel kan, juist doordat we ons aan de regels houden. In Nederland kon het laatste half jaar altijd al meer dan in veel andere landen. Hier hebben we nooit de situatie gehad dat je maximaal een kilometer van huis mocht of dat je een stempel van de burgemeester moest hebben om boodschappen te doen. En we hebben samen veel bereikt. De scholen zijn weer open, de horeca en de theaters ook. En ook al vraagt dat voorlopig allemaal wat meer organisatie en wat meer planning, het verschil met een half jaar geleden is groot. Als je de hele week hard hebt gewerkt of gestudeerd, kun je in het weekend – met wat extra voorzorgsmaatregelen – gewoon een biertje drinken op een terras, eten met vrienden of naar de bioscoop. Dat moeten we vasthouden met elkaar en dat kunnen we ook. Dat hebben we laten zien.

Bewustzijn van gedrag vergroten GVT ("Increase awareness of behaviour BCT")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: Vestigt aandacht op het gedrag. NB: dit gaat niet over de gevolgen van het gedrag.	Maar ik zeg tegen iedereen die kijkt: uw gedrag doet ertoe. Het doet er echt toe dat u zo vaak mogelijk uw handen wast, dat u anderhalve meter afstand houdt, zoveel mogelijk thuiswerkt en in de trein of de supermarkt het mondkapje draagt. Het doet ertoe dat u thuisblijft bij klachten en dat u zich laat testen, ook bij milde klachten. Ook als je al 3 keer getest bent.

Bewustzijn van gevolgen vergroten GVT ("Increase awareness of consequences BCT")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: Vestigt aandacht op de gevolgen van het gedrag	Maar we zitten nu op meer dan het dubbele en de realiteit van vandaag is dat we op een tweekoppert staan. Of we zorgen er samen voor, door ons gedrag, dat de cijfers toch weer de goede kant op gaan. In dat geval zou het kunnen dat we – half januari – wel op die tien IC-opnames per dag komen. Of de cijfers blijven stijgen en dan sluit ik zelfs niet uit dat we voor de Kerst bij u terug moeten komen met nog strengere maatregelen. Dat wil natuurlijk niemand, maar we mogen daar ook niet voor weglopen als dat nodig zou zijn.

Bewustzijn van andermans gedachten, gevoelens en handelingen GVT ("Awareness of other people's thoughts, feelings and actions BCT")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: Vergroot het bewustzijn over/van andermans gedachten, handelingen of gevoelens.	En ik begrijp: heel Nederland zal vandaag kijken wat de maatregelen zijn. En dat gebeurt op een moment dat we ook allemaal coronamoe zijn. Ik ook. Na 10 maanden van beperkingen gaat het simpelweg onder je huid zitten. Dat is gewoon zo.

Associatief leren GVT ("Associative learning BCT")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: Een stimulus wordt herhaaldelijk gekoppeld aan een andere stimulus of aan een gedragsuitkomst.	<i>*Niet gevonden in de persconferenties</i>

Specifiek gedrag aanraden GVT ("Advise specific behaviour")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: Adviseert om bepaald gedrag uit te voeren om uiteindelijk het beoogdgedrag te veranderen. NB: het gedrag dat wordt geadviseerd hoeft niet per se het uiteindelijk beoogde gedrag te zijn, maar kan ook gedrag zijn dat bijdraagt aan het veranderen van het beoogde gedrag.	Ik wil benadrukken dat een aantal algemene adviezen belangrijk blijft. Ik zei al, geef elkaar de ruimte, want anderhalve meter blijft natuurlijk een veilige afstand. Was je handen zo vaak je kunt. Blijf thuis en laat je direct testen bij klachten. Schudt geen handen. Zorg voor voldoende ventilatie en frisse lucht. Doe een zelftest als je terugkomt uit het buitenland of als je een afspraak in een groep hebt. En het thuiswerkadvies wordt licht versoepeld: werk thuis als het kan en op kantoor als het nodig is.

Mentale processen sturen GVT ("Manage mental processes BCT")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: Adviseert hoe men mentale processen kan inzetten om gedrag te faciliteren.	<i>*Niet gevonden in de persconferenties</i>

Aanzetten tot nadenken over succesvolle uitvoering BCT ("Prompt thinking related to successful performance BCT")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: Zet aan tot het nadenken over succesvolle uitvoering van het gedrag.	We hebben dat eerder gedaan. We hebben de derde golf een stuk voor ons uit weten te schuiven. En we kunnen dat nog een keer, daar ben ik van overtuigd. Ons eigen gedrag blijft de snelste weg naar versoepeling.

Het lichaam veranderen BCT ("Change the body BCT")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: Verandert de vorm of het functioneren van iemands lichaam.	<i>*Niet gevonden in de persconferenties</i>

Farmacologische steun promoten BCT ("Promote pharmacological support BCT")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: Promoot medicatie.	<i>*Niet gevonden in de persconferenties</i> (NB: het gaat bij deze GVT om medicatie die helpt om gedrag uit te voeren of vol te houden, coronavaccinaties vallen hier dus niet onder. Oproepen tot vaccinatie in de persconferentie werden gecodeerd als oproepen tot gedrag.)

Advies over veranderen van emoties BCT ("Advise how to change emotions BCT")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: Suggereert een methode om emoties te veranderen.	<i>*Niet gevonden in de persconferenties</i>

De omgeving herinrichten GVT ("Restructure the environment BCT")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: Verandert de omgeving waarin het gedrag is uitgevoerd, of uitgevoerd zou moeten worden, op een manier die het gedrag faciliteert of belemmert.	<i>*Niet gevonden in de persconferenties</i>

Aanzetten tot richten op zelfbeeld GVT ("Prompt focus on self-identity BCT")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: Zet ertoe aan zich te richten op het eigen zelfbeeld.	Maar toch ga ik u vanavond vragen, via u de media, om toch eens even heel scherp opnieuw te kijken: wat zijn nou die algemene hygiënemaatregelen die we allemaal kunnen nemen, met 17 miljoen mensen.

Gevolgen van gedrag GVT ("Behavioural consequence BCT")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: Verandert de gevolgen, of beloofde gevolgen, van gedrag.	Om al die maatregelen, dat is het derde wat ik zei, kracht bij te zetten kan er zoals wij dat noemen bestuurlijk en strafrechtelijk worden gehandhaafd. En we gaan het mogelijk maken dat burgemeesters in de noodverordening kunnen bepalen dat er forse boetes komen te staan op het overtreden van de regels die we stellen. Bijvoorbeeld voor winkels die zich niet houden aan zo'n deurbeleid, maar ook voor mensen die zich niet houden aan die anderhalve meter afstand en in groepen gaan. En ik kan u verzekeren: dat zijn voor Nederlandse begrippen worden dat forse boetes.

Gevolgen van uitkomsten GVT ("Outcome consequence BCT")

Niveau 1	Voorbeeld
Werkdefinitie: Verandert de gevolgen, of beloofde gevolgen, van de uitkomst die resulteert uit het uitvoeren, of niet uitvoeren, van bepaald gedrag.	Maar wat is nou ziek voelen of milde klachten hebben? Daar zijn veel vragen over. En het risico is natuurlijk dat mensen bij het eerste hoestje denken: o dit is al ernstig dus ik moet nu thuis blijven. Met het risico dat dan, waar nu al natuurlijk problemen ontstaan in Brabant, onvermijdelijk op scholen als leraren daardoor uitvallen, dat dat misschien onnodig veel gebeurt.

Appendix 1 aanwijzingen en extra codes bij de kaders

1.1 Kader procedurele rechtvaardigheid in de persconferenties

Werkwijze:

1. Het is geen enkel probleem als sommige persconferenties meer codes bevatten dan andere. Het is niet de bedoeling om zo veel mogelijk tekst onder een code te zetten, maar het is de bedoeling vanuit het codeboek te kijken of een aspect terugkomt in de persconferentie. Een manier om dit te doen is voor elk aspect (bijv. besluitkwaliteit) het aspect in het achterhoofd nemen en dan de tekst doornemen of er stukken inzitten die bij die code horen.
2. Zelfs als een klein deel van een zin past bij de code dient de hele zin te worden gecodeerd. Het kan zijn dat meerdere zinnen samen gecodeerd worden. Ook mogen meerdere zinnen achter elkaar die dezelfde code zouden krijgen als een codering beschouwd worden, bijvoorbeeld als meerdere zinnen empathie bevatten.
3. Het is niet de bedoeling te beoordelen in hoeverre uitspraken rechtvaardig zijn of waren. Het gaat niet om evalueren of om de inhoud. Als voorbeeld, als er wordt benadrukt dat het RIVM is geraadpleegd dan wordt dat gescoord onder decision quality, ook al is er veel onvrede geweest over zo'n besluit en was het achteraf gezien wellicht geen goed besluit. We zijn dus op zoek naar elementen van procedurele rechtvaardigheid die terugkomen in de communicatie (expliciet dus). Dit geldt voor de zes elementen van procedurele rechtvaardigheid: decision quality, impartiality, correctability, consistency, voice, ethicality. Voor empathy, trust, solidarity geldt dat minder, daar kan de inhoud van wat er gezegd wordt ook belangrijk zijn.
4. Teksten kunnen onduidelijk zijn of er moet tussen de regels door gelezen worden met behulp van externe informatie (eigen herinneringen over de pandemie) om de tekst te kunnen begrijpen. De rol van externe informatie willen we zo klein mogelijk houden omdat interpretaties kunnen verschillen, en richten we ons daarom meer op de expliciete inhoud. Te onduidelijke teksten kunnen daarom niet altijd te plaatsen zijn in het schema.
5. Een stuk tekst kan in meerdere categorieën passen, je hoeft niet te kiezen tussen categorieën maar kan ze in beide plaatsen. Een voorbeeld is "Horeca-eigenaren en de horecabranch laten weten dat veel van hun horecagelegenheden op omvallen staan. Als we doorgaan met de lockdown, zouden die failliet gaan, en daarom hebben we hun advies meegenomen en kondigen we een steunpakket aan voor de horeca.". Deze zou je als decision quality kunnen beschouwen (gebruik gemaakt van advies, een afweging gecommuniceerd), maar ook voice (belang van een sector meegenomen).
6. Er zijn verschillende extra componenten gecodeerd. Deze staan in het codeboek "extra componenten bij procedurele rechtvaardigheid", zie volgende pagina's.

Codeboek extra componenten bij procedurele rechtvaardigheid

Empathie

Niveau 1	Niveau 2	Voorbeeld
Werkdefinitie: Begrip tonen of invoelen, perspectief nemen van een groep mensen. Menselijke aspecten zoals emoties, behoeftes, wensen benoemen (bijv. "ingrijpend"). Inzicht in het leed dat er speelt of het leed van een ander. Zorgen die spelen snappen. Een feitelijke (onpersoonlijke) opmerking "we weten [uit onderzoek] dat jongeren het zwaar hebben" telt niet per se als empathie.		Als je jong bent en misschien ook nog in een studentenhuis woont, is het extra ingewikkeld om afstand te houden. Ook dat snappen we allemaal. Voor jongeren is dit gewoon een rottijsd. Hier zit veel pijn en verdriet. Wij weten dat wij ongelooflijk veel van u vragen en we hebben heel grote waardering voor al uw extra inzet in de afgelopen periode. Want de zomerperiode is in aantocht en we willen erop uit. Dat is ook logisch, juist nadat we zo'n lange periode thuis zijn gebleven willen we weer op pad. En ik realiseer me heel goed hoe frustrerend het moet zijn En ik snap dat het nieuws van vanavond een enorme teleurstelling is voor getroffen sectoren. Ik realiseer mij, wij realiseren ons dat ook jullie je zorgen maken.

Vertrouwen

Niveau 1	Niveau 2	Voorbeeld
Definitie: Vertrouwen in de burger. Vertrouwen in het kunnen of het willen van de burger. Gebrek aan vertrouwen. Vertrouwen met een voorwaarde.	Vertrouwen in burger (ook als het specifieke burgers zijn)	Volhouden dus, en dat kunnen we. Want ons gedrag maakt het verschil. En we hebben eerder met elkaar bewezen dat we als samenleving veel aankunnen. Met elkaar komen we ook deze periode weer te boven. Daar ben ik absoluut van overtuigd. En mag ik ook hier zeggen dat in die hoek van de onze huisartsen, de GGD's, maar uiteraard ook alle anderen die erbij betrokken zijn, de ziekenhuizen en de virologen, dat daar fantastisch werk wordt verricht en dat sommige mensen daar letterlijk bijna dag en nacht mee bezig zijn.
	Vertrouwen in eigen beleid	Overall waar de vaccinatiegraad omhoog moet, zetten we alles op alles om de twijfels en de drempels weg te nemen: wijk voor wijk, deur voor deur, arm voor arm. En dat werkt, want nog steeds kiezen wekelijks duizenden mensen voor een prik.

Niveau 1	Niveau 2	Voorbeeld
		Deze basisregels hebben ons nu gebracht waar we op dit moment zijn.
	Anders	Want dat gaat gebeuren. We komen hieruit. We zijn echt op de goede weg

Stigma

Niveau 1	Niveau 2	Voorbeeld
Werkdefinitie: Geprezen of bekritiseerde groepen waarbij de groep algemeen aangesproken wordt. Een observatie van verkeerd gedrag (het laten van iets, of het doen van iets) geconstateerd bij een subgroep zonder kwalificatie (jongeren, ipv jongeren die zus en zo zijn/doen). Schuld in de schoenen schuiven, Veroordeling.	Negatief stigma	En zeker, dat is zo, zij moeten meer moeite doen, maar die kleine moeite, laten we eerlijk zijn, valt echt in het niet bij de beperkingen die aan de hele samenleving worden opgelegd door de keuze van een kleine groep om zich niet te laten vaccineren. En dat geldt vooral voor jongeren. Tegen hen wil ik vanavond zeggen: als teveel van jullie de regels aan hun laars lappen, dan zitten we binnenkort allemaal weer binnen en ben je een gevaar voor je ouders, opa's en oma's en iedereen om je heen met een kwetsbare gezondheid. En je kunt er ook zelf goed ziek van worden. Corona is niet voorbij, het is geen grap en het is oerstom om net te doen alsof dat wel zo is. Dus hou je aan de regels, blijf thuis bij klachten en werk wel gewoon mee aan het bron- en contactonderzoek. Je ben niet alleen verantwoordelijk voor jezelf, maar ook voor anderen.
	Positief stigma	een prestatie van wereldformaat van alle artsen en verpleegkundigen. Gelukkig zien we overal in Nederland prachtige initiatieven, professioneel en vrijwillig.

Omgang met elkaar

Niveau 1	Niveau 2	Voorbeeld
Werkdefinitie: (Aansporen tot) solidariteit naar elkaar. Rekening houden met diegenen	Sociale waarden (zoals solidariteit) zonder aansporing	Precies anderhalf jaar hebben we met de anderhalve meter geleefd en is er een groot beroep gedaan op onze solidariteit. We hebben veel moeten doen en nog meer moeten laten om elkaar te beschermen.

Niveau 1	Niveau 2	Voorbeeld
die het misschien zwaar hebben.		We moeten dit samen blijven doen, met 17 miljoen mensen; we zijn samen verantwoordelijk. Vrijheid komt nooit zonder verantwoordelijkheid. Voor jezelf, voor de mensen om je heen.
	Aansporing tot sociaal gedrag. Norm zetten wat sociaal gedrag is.	Nederland, Nederlanders, let een beetje op elkaar. En ik wil nogmaals een klemmend beroep doen op iedereen om niet te gaan hamsteren. Mensen wordt dringend verzocht bezoek aan kwetsbare personen, ouderen en personen met verminderde weerstand, om dat bezoek te beperken. Aan ouderen en personen met verminderde weerstand wordt geadviseerd om gezelschappen en het gebruik van het openbaar vervoer te vermijden.

1.2 Kader communicatieframes

Werkwijze:

Communicatieframes worden op zinsniveau gecodeerd. Per zin van elke persconferentie wordt bepaald of één of meerdere frames van toepassing zijn.

1.3 Kader gedragsveranderingstechnieken

Werkwijze

De codeurs kregen de volgende algemene instructies:

- Lees eerst de tekst van de persconferentie helemaal door en markeer de delen waar je een GVT of algemene risicocommunicatie in ziet.
- Nadat je dit voor de hele persconferentie hebt gedaan, begint het coderen in excel. Hiervoor kopieer je de gemarkeerde delen naar de rijen (één quote per regel). Voeg vervolgens in de kolommen de variabelen (zie hieronder) toe. Zitten er meerdere GVTs in één zin, kopieer dan de quote en codeer de quote twee keer (of vaker, indien nodig).
- Het belangrijkste doel is het coderen van GVTs. Als er duidelijk een GVT wordt gebruikt zonder expliciete verwijzing naar gedrag, wordt deze ook gecodeerd. Ter illustratie een voorbeeld van present information from credible influence: "We nemen dit besluit op basis van het advies van de experts van het Outbreak Management Team" (verwijzend naar verlenging van de lockdown, regel 6 van de persconferentie op 31-3-2020)
- Wanneer er alleen beleid/ maatregelen worden benoemd zonder gedragsoproep en zonder GVT, wordt deze niet gecodeerd. Bijvoorbeeld: "Buurthuizen, zwembaden, theaters, bioscopen en andere publiek toegankelijke ruimtes gaan weer open en per ruimte mogen maximaal 30 personen aanwezig zijn."

Variabelen

Voor iedere geselecteerde quote worden de volgende variabelen gecodeerd:

1. *Vaker gecodeerd*: Staat er in een zin méér dan één gedraging, GVT, doelgroep (of andere variabele), kopieer dan de volledige rij zodat deze twee (of meer) keer in het schema staat en zet een 1'tje (of 2, 3, etc.) in de kolom 'vaker gecodeerd'.
2. *GVTs*: Voor het coderen van de zogenoemde Behaviour Change Techniques (BCTs), gebruiken we de Behaviour Change Technique Ontology van Marques et al. 2023 (<https://osf.io/ya74q/>). Onderaan het document bespreken we een paar voorbeelden van veelvoorkomende BCTs waarbij de het label of overlap met andere BCTs voor verwarring kon zorgen.
 - 2a. *BCT hoofdcategorie – label*: Noteer het label van de BCT hoofdcategorie (level 1), zoals aangegeven in de BCTO. Bijvoorbeeld 'Goal Directed BCT'.²
 - 2b. *BCT hoofdcategorie – code*: Noteer de code van de BCT hoofdcategorie (level 1), zoals aangegeven in de BCTO. Bijvoorbeeld 'BCIO:007001'.
 - 2c. *BCT subcategorie – label*: Noteer het label van de BCT subcategorie (level 2, 3, 4, of 5), zoals aangegeven in de BCTO. Bijvoorbeeld 'Set measurable behaviour goal BCT'. Als je geen subcategorie toeschrijft, vul je hier de informatie over niveau 1 in.
 - 2d. *BCT subcategorie – code*: Noteer de code van de BCT subcategorie (level 2, 3, 4, of 5). Bijvoorbeeld 'BCIO:007300'. Als je geen subcategorie toeschrijft, vul je hier de informatie over niveau 1 in.

² NB: dit is het niveau waarvoor in de tabel hierboven voorbeelden zijn gegeven.

2e. *BCT subcategorie – level*: Noteer het level van de BCT subcategorie.

Bijvoorbeeld '2'. Als je geen subcategorie toeschrijft, vul je hier de informatie over niveau 1 in.

3. *Nieuwe toevoeging BCT*: De BCT taxonomie is niet gemaakt vanuit publieke gezondheidscrisis zoals de COVID-19 pandemie, waardoor het mogelijk is dat er GVT's worden gebruikt die niet in de taxonomie zitten. Probeer de nieuwe BCT zoveel mogelijk binnen de taxonomie te plaatsen als nieuw sub level van een bestaande BCT. Noteer in deze kolom de naam van de nieuwe BCT en voeg indien nodig een opmerking toe (zie punt 14).
4. *Gedrag*: Noteer het gedrag waar de BCT op slaat en kies daarbij uit de gedragingen in Tabel 1. Wanneer het specifieke gedrag niet in tabel 1 staat, gebruik dan de optie 'Anders, namelijk...' en specificeer het gedrag waar het om gaat. Wanneer het over algemene naleving gaat, kies je preventief gedrag algemeen. Let op: dit kan zowel expliciet genoemd worden, als impliciet blijven. Hierbij ter illustratie twee voorbeelden:
 - Expliciet: "Ten tweede: iedereen ziet in Nederland dat we ons heel goed aan de regels houden" (regel 18 van de persconferentie van 31-03-2020)
 - Impliciet: "Ten derde: experts zeggen ons dat de verspreiding van het virus door de maatregelen vertraagt" (regel 30 van de persconferentie van 31-03-2020)

Verder zijn er de algemene categorieën 'maatregelen beleid' en 'preventief gedrag algemeen'. Gebruik maatregelen/beleid bij BCTs die over beleid, lockdown of maatregelen in het algemeen gaan. Gaat het over gedrag in het algemeen, gebruik dan 'preventief gedrag algemeen'. Let op dat de categorie "preventief gedrag algemeen" een paraplu is voor al het covid-gerelateerde gedrag (handen wassen, afstand houden, testen, isolatie...). Deze gebruik je dus als het over een hele set gedragingen gaat die niet worden gespecificeerd ("Zojuist hebben de lokale GGD's nog eens de oproep gedaan; houd je aan de maatregelen"). Als het over specifiek gedrag gaat dat niet in de lijst staat, gebruik je 'anders, namelijk'. Het onderscheid tussen beleid/maatregelen en preventief gedrag algemeen is niet altijd duidelijk, bijvoorbeeld als het gaat over naleven van de maatregelen, aangezien daarin zowel een gedragscomponent als de maatregelen zitten. In die gevallen kiezen we voor preventief gedrag algemeen, omdat er een gedragscomponent in zit (naleven). Voorbeeld: "Wat ik daar ook hoorde is dat er echt een verschil is tussen het weekend en na het weekend. Dus het lijkt ook echt dat de reactie in de samenleving, waar zoveel mensen zich hielden aan de afspraken ook afgelopen weekend, maar er toch ook mensen waren die dat niet deden. Dat die gemeenschappelijke reactie en ik denk ook de kabinetsmaatregelen van maandagavond ertoe bijdragen dat nu veel meer mensen zich aan de afspraken en de voorschriften houden en dat is vreselijk belangrijk, heel duidelijk ook terug gehoord van de politie."

5. *Subgedrag*: Noteer het subgedrag waar de BCT op slaat en kies daarbij uit de subgedragingen zoals omschreven in Tabel 1. Staat het subgedrag niet in deze tabel, kies dan voor 'Anders, namelijk...' en specificeer het gedrag waar het om gaat.
6. *Naleving*: Noteer of het in de geselecteerde quote gaat over het wel of niet naleven van gedrag. Noteer 'Wel' of 'Niet' in, afhankelijk van wat van toepassing is. Laat leeg als het geen van beide van toepassing is (bijvoorbeeld bij BCTs die over beleid ipv specifiek gedrag gaan).
7. *Algemene risicocommunicatie + richting risicocommunicatie*: Naast specifieke GVT's werd er gecommuniceerd over de epidemiologische noodzaak, zowel bij het introduceren van nieuwe maatregelen als wanneer bestaande maatregelen

volgehouden moesten worden. Noteer voor een quote of deze algemene risicocommunicatie 'Wel' of 'Niet' bevat. Het verschil tussen een BCT en algemene risicocommunicatie kan lastig zijn. Gebruik algemene risicocommunicatie als er geen gedrag of beleid aan gekoppeld wordt (dan is het vaak een BCT). In de volgende voorbeelden is er bijvoorbeeld geen sprake van algemene risicocommunicatie, maar van een BCT: "Begin november hadden we ongeveer 60 IC-opnames per dag - nu zitten we op de helft, op 30, maar we willen naar minder dan 3 per dag, daar willen we naar toe." Soms is er alleen sprake van risicocommunicatie: "*Lastig omdat we helaas toch weer meer van mensen moeten gaan vragen nu de besmettingscijfers en de ziekenhuiscijfers snel oplopen.*" Meestal is er ofwel sprake van een BCT (met oproep tot gedrag, dit kan ook oproep tot naleving / preventief gedrag in het algemeen zijn) of van algemene risicocommunicatie zonder oproep tot gedrag (zoals: 'de besmettingen stijgen'). Er kan dus niet tegelijkertijd sprake zijn van een BCT en algemene risicocommunicatie. Het kan echter wel gebeuren dat beide in een zin staan, als die zin uit meerdere delen bestaat. Algemene risicocommunicatie kan zijn dat er specifieke aantallen positieve testen of ziekenhuisopnames worden genoemd, maar het kan ook algemener of als onderdeel van een andere boodschap. Bovendien kan er ook sprake zijn van risicocommunicatie als het risico juist afneemt (bijvoorbeeld minder ziekenhuisopnames). Dit codeer je wel als risicocommunicatie, maar om het onderscheid te maken tussen de verschillende vormen geeft de variabele **richting risicocommunicatie** aan of gecommuniceerd werd over een toename, stabiel en afname). Als het niet specifiek over een toename, stabilisering of afname gaat, mag je deze variabele leeg laten.

8. *Doelgroep*: Noteer of de BCT expliciet wordt gebruikt voor een specifieke doelgroep, of gebruik 'Geen specifieke doelgroep' als er geen specifieke doelgroep wordt genoemd. Codeer de doelgroep zoals genoemd in Tabel 2. Gebruik de 'Anders, namelijk' optie als de groep niet in het overzicht staat. Blijf daarbij zo dicht mogelijk bij de tekst. Wanneer er meerdere groepen genoemd worden in één quote, codeer de quote dan meermaals. Als expliciet de gehele (Nederlandse) samenleving wordt genoemd als doelgroep (bijv. Aan iedereen in Nederland/ ik roep iedereen op om.../ Voor iedereen geldt../ wij samen...), codeer je dit als 'de Nederlandse samenleving'. Als er geen collectief wordt aangeroepen of niet specifiek wordt gezegd om wie het gaat ("Zorg dat je je handen wast na een bezoek aan de supermarkt"), dan is het 'Geen specifieke doelgroep'.

Tabel 1 Gedrag en subgedrag

Gedrag	Subgedrag
Testen	· Laten testen bij klachten · Laten testen na contact met besmet persoon · Laten testen na bezoek hoogrisicogebied · Laten testen na melding Coronamelder · Zelftesten in huis halen · Zelftest bij klachten · Zelftest na contact met besmet persoon · Zelftest na bezoek hoogrisicogebied · Zelftest voor bezoek drukke plek · Zelftest voor ontvangen bezoek · Zelftest na melding Coronamelder
Isolatie en quarantaine	· Bij klachten · Na positieve test · Bij klachten huisgenoot · Positieve test huisgenoot · Nauw contact positieve test · Bezoek hoogrisicoland · Na melding Coronamelder
Vaccinatie	· Zelf · Kind · Anderen
Hygiënemaatregelen	· Handen wassen · Hoesten/ niezen in de elleboog · Neus snuiten in papieren zakdoek · Anders namelijk: ...
Afstand houden	· 1.5 meter afstand van anderen · Drukke vermijden · Geen handen schudden · Thuisblijven · Niet op bezoek bij ouderen/kwetsbaren · Maximaal aantal bezoekers · OV vermijden · Thuiswerken · Maximale groepsgrootte buiten · Anders namelijk: ...
Mondkapje	· In huis halen · Dragen in OV · Dragen in publieke binnenruimtes · Anders namelijk: ...
Ventilatie	· Algemeen · Voor/tijdens/na bezoek · Als je de hele dag thuis bent · Anders namelijk: ...

Gedrag	Subgedrag
Preventief gedrag algemeen	· Expliciet · Impliciet
Maatregelen/beleid	· Aanscherpen · Versoepelen · In stand houden
Anders namelijk:	· Anders namelijk: ...

Tabel 2 Doelgroepen die genoemd kunnen worden in de persconferenties

Doelgroep

- Geen specifieke doelgroep
- De gehele (Nederlandse) samenleving
- Leeftijdsgroepen: kinderen/ jongeren/ volwassenen/ ouderen (kies welke categorie/categorieën van toepassing is/zijn)
- Mensen met een kwetsbare gezondheid
- Mantelzorgers
- Mensen in kwetsbare financiële situaties
- Specifieke huishoudens: Alleenstaanden/ studenten/ mensen met thuiswonende kinderen (kies welke categorie/categorieën van toepassing is/zijn)
- Specifieke beroepsgroepen: Zorgmedewerkers/ onderwijsprofessionals/ werkenden in essentiële beroepen/sectoren/ zelfstandigen/ ondernemers (kies welke categorie/categorieën van toepassing is/zijn)
- Vakantiegangers / mensen die naar het buitenland gaan (kies welke categorie van toepassing is)
- Gevaccineerden/ ongevaccineerden (kies welke categorie van toepassing is)
- Werk- of schoolomgeving
- Wijk/ buurt (kies welke categorie van toepassing is)
- Gezin/ familie (kies welke categorie van toepassing is)
- Anders namelijk: ...

Opmerkingen bij veelvoorkomende BCTs en inhoudelijke verschillen

Probeer de taxonomie nauwkeurig te volgen: het kan zijn dat een label wat gek lijkt, maar de definitie wel past bij een zin.

- Deliver informational support BCT valt onder de level-1 BCT 'social support'.
Definitie: a 'deliver support BCT' that provides advice, suggestions and information.
Increase awareness of others' approval
De BCT 'Increase awareness of others' approval' (7074) gaat om anderen relatief aan de ontvanger. De 'other' hier kan daardoor ook de spreker zijn. Zoals bijvoorbeeld: "Maar het is wel een eerste stap en het is goed dat we die nu kunnen zetten." Hier geeft de spreker expliciet zijn approval

Soms is het verschil tussen twee BCTs klein en lastig te beoordelen. Voor deze BCTs hebben we extra voorbeelden toegevoegd.

- Advise specific behaviour vs. Guide how to perform behaviour
Bij de BCT 'Advise specific behaviour' wordt alleen een bepaald gedrag geadviseerd, terwijl bij de BCT 'Guide how to perform behavior' wordt gefocust op hoe het gedrag wordt uitgevoerd:
 - "Ik roep iedereen op dat ook te doen, en de jaarlijkse familiebijeenkomst voor deze keer bijvoorbeeld over een paar dagen te verdelen als de groep anders te

groot wordt. " Hier wordt dus uitgelegd hoe je je aan de maximale groepsgrootte kunt houden.

- " En dat testen zonder klachten doe je dan op dag 5." Hier wordt uitgelegd hoe je je houdt aan het testbeleid.
- Consequences vs. health consequences
De BCT inform about health consequences wordt gedefinieerd als 'increase awareness of consequences BCT' that provides information about the physical or mental health consequences of performing the behaviour' Er moet bij deze BCT dus expliciet iets gezegd worden over de gezondheidsconsequenties van het gedrag. Als het niet specifiek om gezondheidsconsequenties, gebruik je het hogere niveau 'inform about consequences'. De BCT 'increase awareness of consequences' (7062) gaat over de consequenties van gedrag. Vaak wordt daar het gedrag ook bij genoemd, maar dat betekent niet dat je ook de BCT 'increase awareness of behaviour' (7173) hoeft te coderen. Bijvoorbeeld in "Als we die zo goed mogelijk volgen, helpen we allemaal deze eerste stap tot een succes te maken" is alleen 'increase awareness of consequences'.